

PROJEKT STANOWISKA RZĄDU RP

dot. wniosku rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i celu „Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1080/2006

Wersja robocza z dn. 16.12.2011

Rząd RP pozytywnie odnosi się do zaproponowanego projektu rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w latach 2014-2020. W opinii Rządu RP odzwierciedlone zostały wnioski z dyskusji prowadzonych w ostatnich latach nad przyszłością polityki spójności, w tym EFRR. Rząd RP docenia wprowadzone w projekcie rozporządzenia uproszczenia w kwestii implementacji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Pomimo pozytywnej oceny projektu rozporządzenia przez Rząd RP, wymaga on dalszych prac w kwestiach szczegółowych.

KONCENTRACJA TEMATYCZNA

Rząd RP generalnie popiera proponowany przez Komisję zakres wsparcia (ang. *scope of support*) przedsięwzięć współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, aczkolwiek zwraca uwagę na konieczność **lepszego powiązania tego zakresu z propozycją dotyczącą priorytetów inwestycyjnych w celu zachowania spójności i jednoznaczności przepisów**. Pragnie także zwrócić uwagę na konieczność uzupełnienia wybranych priorytetów inwestycyjnych w celu lepszego odzwierciedlenia krajowych i regionalnych potrzeb rozwojowych.

W szczególności rząd RP pragnie zwrócić uwagę na przepisy dotyczące:

1. **Inwestycji w infrastrukturę** zapewniającą obywatelom podstawowe usługi w dziedzinie energetyki, środowiska, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych i odpowiadające im priorytety inwestycyjne, które **wydają się ograniczać wsparcie dla niektórych rodzajów inwestycji**. Dotyczy to z jednej strony inwestycji w dziedzinie energetyki, gdzie w art. 5 brakuje przepisów wyraźnie wskazujących na możliwość wspierania projektów dotyczących budowy i modernizacji sieci przesyłowych energii oraz zapewnienia krajowego bezpieczeństwa energetycznego. Z drugiej strony dotyczy to inwestycji w infrastrukturę podstawową w ramach programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej (EWT), gdzie nie jest jasne czy będzie istniała możliwość finansowania np. modernizacji i budowy dróg lokalnych w ramach komponentu transgranicznego,
2. Ograniczenia wsparcia wzmocnienia konkurencyjności wyłącznie do małych i średnich przedsiębiorstw. Podnoszenie konkurencyjności gospodarki, w tym realizacji celów strategii *Europa 2020* wymaga **wspierania także dużych przedsiębiorstw**,
3. Niewystarczające uwzględnienie **możliwości finansowania infrastruktury turystycznej i sektora kultury**.

Ponadto, rząd RP pragnie zauważyć, że przepisy dotyczące braku możliwości wspierania ze środków EFRR inwestycji w infrastrukturę zapewniającą obywatelom podstawowe usługi w dziedzinie środowiska, transportu oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w

regionach lepiej rozwiniętych są zbyt rygorystyczne. W uzasadnionych przypadkach takie inwestycje powinny być możliwe do finansowania.

Dodatkowego wyjaśnienia i doprecyzowania wymaga proponowana przez Komisję Europejską lista przedsięwzięć, które nie mogą być finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wątpliwości wzbudza punkt dotyczący redukcji gazów cieplarnianych w instalacjach objętych dyrektywą 2003/87/WE (instalacje objęte Europejskim Systemem Handlu Uprawnieniami do Emisji). Rząd RP stoi na stanowisku, że **wykluczenie to nie powinno dotyczyć inwestycji wspierających instalacje związane z przesyłem, magazynowaniem i dystrybucją gazu, energii elektrycznej oraz ropy naftowej.**

Rząd RP uważa, że ustanawianie odgórnych i sztywnych procentowych pułapów alokacji funduszy polityki spójności na wybrane cele tematyczne bądź priorytety inwestycyjne (**tzw. *ring fencing***) **nie jest właściwym sposobem koncentrowania środków.** Metoda ta nie uwzględnia bowiem różnych punktów startowych oraz specyficznych wyzwań rozwojowych i potencjałów państw członkowskich i ich regionów. Dlatego rząd RP stoi na stanowisku, że **istnieje konieczność zwiększenia elastyczności w ramach propozycji Komisji.** Mogą temu służyć np. wprowadzenie możliwości negocjowania przez państwo członkowskie danego pułapu, obniżenie wybranych pułapów lub poszerzenie zakresu celów tematycznych lub priorytetów inwestycyjnych, objętych *ring fencingiem*. W szczególności rząd RP proponuje kalkulowanie pułapów procentowych przy łącznym uwzględnieniu środków EFRR i Funduszu Spójności.

Ponadto, rząd RP pragnie zauważyć, że regiony przejściowe, będąc kategorią pośrednią pomiędzy regionami konwergencji a regionami lepiej rozwiniętymi, powinny przyjąć niższe pułapy niż regiony lepiej rozwinięte. Dotyczy to propozycji koncentracji 20% środków na celu tematycznym dotyczącym gospodarki niskowęglowej.

WSKAŹNIKI KLUCZOWE

W opinii Rządu RP zarówno kwestia zaproponowanych przez KE zrewidowanych ram logicznych systemu wskaźników opartych na modelu prof. Fabrizio Barca i Philipa McCanna¹, jak i przedstawionej w Załączniku I do Rozporządzenia EFRR listy wskaźników kluczowych (ang. *common indicators*) wymagają pogłębionej dyskusji na etapie negocjacji.

Propozycja KE w zakresie nowego modelu systemu wskaźników w założeniach zapewnia **większe ukierunkowanie interwencji na ich rezultaty**, dlatego Rząd RP postuluje wykorzystanie tego podejścia w propozycjach na następny okres programowania. Jednocześnie Rząd RP stoi na stanowisku, że przedstawione propozycje Rozporządzeń powinny zostać uzupełnione o zapisy precyzujące sposób zastosowania modelu, w tym m.in. **definiujące** w sposób bardziej szczegółowy pojęcie i zastosowanie wskaźników produktu i rezultatu.

¹ Prof. Fabrizio Barca i Philips McCann, Outcome Indicators and Targets – Towards a Performance Oriented EU Cohesion Policy, June 2011.

W opinii Rządu RP przedstawiona **lista wskaźników kluczowych** służy zapewnieniu możliwości agregacji efektów działań i dlatego powinna stanowić **główne narzędzie monitoringu polityki spójności na poziomie europejskim**. Warunkiem koniecznym dla zapewnienia tego celu jest doprecyzowanie w procesie negocjacji m.in. listy wskaźników w kontekście ich adekwatności dla wskazanego celu oraz wypracowanie **wspólnych definicji wskaźników**.

Jednocześnie należy podkreślić, że ww. wskaźniki nie są **odpowiednim narzędziem dla innych celów (np. warunkowości)** ze względu na ich częściowo kontekstowy charakter, zależny od czynników zewnętrznych będących poza wpływem interwencji oraz selektywny charakter.

WYMIAR MIEJSKI

Rząd RP z zadowoleniem odnosi się do propozycji KE dot. realizacji Zintegrowanych działań na rzecz rozwoju obszarów miejskich. Konieczne jest jednak określenie na poziomie UE jasnych **kryteriów wyboru miast**, w których miałyby być realizowane **zintegrowane działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich**. Państwa członkowskie na podstawie tych kryteriów oraz biorąc pod uwagę krajowe i regionalne strategie dokonywałyby wyboru miast do umieszczenia w Kontrakcie Partnerskim. Byłaby to lista miast, które spełniają te kryteria i mogą **potencjalnie realizować Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT)**. Jednak decyzja o tym, które miasta ostatecznie mogą realizować ZIT leżałaby w gestii państw członkowskich/Instytucji Zarządzających zależnie od tego, czy dane miasto wywiązuje się z powierzonych zobowiązań zw. z realizacją ZIT.

Rząd RP z zadowoleniem odnosi się do idei stworzenia **platformy na rzecz rozwoju obszarów miejskich** (ang. *Urban Development Platform* - UDP). Zasadne jednak wydaje się powiązanie UDP z programem sieciowania miast (następcą Programu URBACT II), który powinien być kontynuowany w przyszłym okresie programowania. Doprecyzowane powinny zostać kryteria wyboru miast do UDP, tak aby umożliwić państwom członkowskim ich obiektywny wybór. Co więcej, doprecyzowane powinny zostać kompetencje KE w UDP w kontekście roli, jaką będzie odgrywała sama platforma w systemie wdrażania instrumentów na rzecz rozwoju miast w okresie 2014-2020.

W odniesieniu do **innowacyjnych działań w obszarze zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich**, Rząd RP na obecnym etapie negocjacji wyraża zaniepokojenie wobec odgórnego ustalania alokacji na podobne inwestycje, bez doprecyzowania, czym miałyby one być. Propozycja KE w tym zakresie wymaga uszczegółowienia, szczególnie w kontekście kryteriów wyboru a także zasad jego wdrażania.

Ze względu jednak na fakt, że wiele szczegółowych kwestii wdrożeniowych ma zostać uregulowanych w aktach delegowanych lub implementacyjnych wydawanych przez KE, szczegółowe stanowisko Rządu RP będzie możliwe do wypracowania po ich przedstawieniu

Stanowisko Rządu RP może ulec zmianom wynikającym z przebiegu negocjacji nad Wieloletnimi Ramami Finansowymi 2014-2020 oraz nad rozporządzeniami dotyczącymi polityki spójności 2014-2020.